

Skriva til Marner

Skriva til Marner, Postboks 76, 110 Tórshavn

Eldkast

1. Er ein meira í vanda fyri at fáa sjúkuna eldkast, tá ein er illa fyri - immuniteturin er á lágu stöði - ella kemur sjúkan, eisini tá einki annað er í vegin?

2. Er tað vanligt at fáa sjúkuna aftur?

3. Hvat er í løtuni besti leikidómur og lætti fyri pínu og skriða fyri hesa sjúku?

4. Hvussu skal ein arta seg, meðan sjúkan er, og hvussu langa tíð vanliga er, til ein er frískur aftur?

Er tað nakað annað at siga um sjúkuna, vil eg fegin frætta um tað.

Eldkast-sjúklingurin

1. Tað er nakað um tað, tí gomul fólk fáa vanliga eldkast. Eldkast er ein ígerð av einum virusi, og hesa virus er í ætt við skáldkoppavirus.

Eldkast er rættiliga vanligt. Tað kann vera vanda-mikið, um tað brýtur út um eygnaleiðina, tí sjúkan breiðir seg eftir nervatræðrunum, og um ein fær tað í pannuna, kann ein stundum fáa tað í sjónina (hornhinnuna) og fremst á nösina samstundis.

2. Tað er ikki serliga vanligt at fáa sjúkuna fleiri ferðir.

Um sjúkan er á kroppinum, gevur hon nógva pínu umframt útbrotið runt um hálvan kroppin, og pínan kann halda fram í langa tíð - mánaðir.

3. Um ein kann byrja sama dag, sum útbrotið kemur, kann ein taka eitt evni, ið ávirkar virusið, "Zovirax", men neyðugt er at byrja við hesum innanfyri 2-3 tey fyrstu samdøgriini, annars er tað ónýtiligt. Harafturimóti kann ein nýta sama evni í salvu, og tað kann taka

pínuna. Annars kann ein bert nýta nakað fyri pí-nuna, Brufen, Magnyl og annað tilfíkt fyri pínu.

4. Vanliga ger sjúkan ikki nógv um seg, meðan hon er. Ein hevur pínu, men er annars arbeidsfær. Men stundum er pínan so sterk, at ein ikki er arbeidsfær.

Marner

Tarmpína

Vandamálið hjá mær er tarmpína og leyst liv. Í tvey ár havi eg verið plágað av hesi sjúku og fingið eitt medisinið fyri og annað eftur, og eg havi verið í röntkuni, ligið á sjúkrahúsi til kanningar, men til fányttis. Sjúkran vitjar aftur nú triðja árið upp í slag og heldur á 9-10 mánaðir í senn.

Eitt slag av byggkorni, dyrkað í Íslandi, hevur givið eitt sindur av linna.

Eru eingi ráð at sleppa frá hesi sjúku?

Hj.

Hesin spurningur er sera torførur at svara.

Tygum nevna ikki, hvussu gomul tygum er. Hedur ikki, hvussu opningurin sær út, um blóð ella tilfíkt er í. So tað kunnu vera ymiskar sjúkur. arfmillum kann evnið gluen, sum er í ymskum kornslógum, vera orsøkin. hesa kmeur mær til hugs, av tí at tygum nevna eitt slag av byggi. Annars eru fleiri onnur vantandi upp-tøkuevni av ymskum mati, og hesa kann vera viðfótt.

Tað er umráðandi fyri tygum at fáa hesa kannað eina ferð enn fyri at finna orsøkina, tí tað líkist ongum at ganga fleiri mánaðir í senn og vera sjúk, um tað

ber til at finna orsøk og viðgerðarmøguleikar fyri sjúkuni.

Marner

Q 10

Fyri tveimum mánaðum síðan fór eg at taka tablettirnar Q 10, sum eg keypti á apotekinum. Eg var so illa fyri og hevði lísið um hetta evnið, at tað skuldi hjálpa.

Men Q 10 hevði óvugta ávirkan á meg. Eg bara svav.

Eg havi frætt um fólk, sum rættiliga eru komin fyri seg av Q 10, men eg veit eisini um fleiri við somu royndum sum eg.

Hvat ert Q 10? Kunnu tað vera hesar tablettirnar, sum hava havið doyðandi ávirkan á meg ella man tað bara vera veðrið og ársíðin?

Kunnu øll eta Q 10?

Svøvnskarvurin

Tað er ógvuliga løgið, at so nógv fólk lata seg lokka at eta ymisk evni sum t.d. Q 10, sum er í so smáum nøgdum í hesum pillarum, at tað helst als onga ávirkan hevur á líkamíð.

Evnið, sum er í hesum pillarum, er ikki til í medisinsregistarinum í danska kongaríkinum. Og tí dugi eg heldur ikki at siga, hvørja ávirkan evnið hevur á líkamíð.

Sjálvandi hevur evnið ávirkan á fólk, tá hetta verður uppreklamerað so nógv. Ikki bara hjá okkum, men eisini í londunum uttan um okkum. Men tilfíkt ávirkan á líkamíð er ógvuliga stutt.

Marner

Lesarabræv

Virðingin fyri verkafólkinum

Tað var bara tað, sum manglaði, Klaksvíkin er eisini farin fallit, tí vaskifólkið fær ov nógva løn, sami feilur sum Tórshavnar Kommuna hevur gjørt. Sig so, at teir ikki eru einigir. Á ja, vit hava einaferð verið eitt fátakt land, men vit settu eina eru í at hava tað reint, men kunnu vit vaskifólk bjarga kommununum og Føroya landi, so stendur ikki so illa til álíkavæl. Ikki ferðast vit fritt, ikki fáa vit bensinpening og ikki fáa vit biðipening, ikki ferðast við 30-40 mans sterk, fyri at vita hvussu tey liva og ikki liva í okkara grannalondum.

Kanska verður vága-tunnilin álíkavæl ikki so dýrur í drift, tí har nýtast tit ikki vaskifólk til viðlíkahald.

Nógv skip eru eisini farin av knóranum. Eru tit vissir í, at tað ikki eru vaskifólk, ið hava skyldina?

Sjálvandi fløvir tað okkara hjarta, tá lærarafólk rósa okkum fyri væl gjørt arbeiði, vit leggja okkum jú eisini eftir at hava

vaskingina á einum høgum stöði, tær flestu av okkum hava verið í arbeiði á skúlanum í mong ár og vilja hava tað reint, har vit eru, so bæði lærarar og okkara børn skulu trivast væl í reinum umhvøvi. Men hvar er skúlafyriritingin? Hvi lata teir alt um seg ganga? Fara vit niður í løn, so verður tað triðju ferð, ella vit missa arbeiði, klára vit ikki okkara skyldur og mugu til »Almu«, hvat er so vunn-ið?

Hvi verða vit so litið virdar?

1. mai varð nýggjur sáttmáli undirskrivaður og allar lönir fóru upp, men enn hava vit ikki fingið eitt oyra afturat lønini. Hvi arbeiða tit á einum so lágu stigi? Tosa um vaskilønir! Færið upp á toppin, har sum peningurin veruliga er, men har sita tit jú sjálvir, tí skal tað ikki rørast.

Eitt gløgt høvd var frammi í bløðunum og kunnaði okkum um, hvussu danir vaskaðu og nevndi nakrar fermetrar um tíman, men eg rokni

við, at hann gloymdi at trekkja hornini frá, har fara tey við einum svapara eftir gólvnum og hava maskinur at vinda við, tí tú mást ikki benda teg niður, tí tað er ringt fyri ryggin, vaskifólkið gongur á skeið at læra at vaska við rættum ryggi, tað gloymdi hann at siga.

Tað vaskifólk, sum eg kenni til, er blivið meira ella minni invaldar við oyðiløgðum ørmum, ringum ryggi og beinum. So farið tit í býin og keypið maskinur og svaparar til okkum og sendið okkum so á skeið at læra at vaska. Hvi sendu tit ikki eitt konufólk niður at kanna vaskingina, eitt, sum hevði skil fyri vask-ing? Og hvar er konufólk-ið í býráðnum í hesi sök? Vit hava ikki hoyrt eitt orð frá teimum, tora tær ikki, ella hava tær onga meining?

Alvaratos, komið ikki til okkum, tá val verður aftur, vit velja ongan av tykkum inn aftur.

Vaskifólk við Kommunuskúlan

Viðv. maskinskúlabýgging

Týsdagin tann 29. okt. 1991 legði landsstýrið fram ætlan um at Keypa Eysturskúlan, sum sagt varð nærum stóð hálvtómur, og umbyggja ein part til maskinskúla. Tá ið ætlanin varð lögð fram, varð sagt, at varð maskin-høll bygd afturat Eysturskúlanum fekt ein loysn, ið var eins góð og ætlaða byggingin í Marknagili í Havn.

Síðani er nógv komið

fram um hetta mál, sum bendir á, at tilboðið frá býráðnum um sølu av Eysturskúlanum ikki gerst veruleiki. Í staðin sær út til at ætlanin er at selja ein part av Eysturskúlanum, sum ikki nektar tørv maskinskúlans.

Tí heitir Maskinskúlin á landsstýrið og lögtingið, um at sleppa ætlanini at keypa Eysturskúlan til maskinskúla, og í staðin seta byggingina í Marknagili í gongd, sum landsstýrið áður hevur samtykt. Vit fara eisini at minna á uppskotið frá 10. sept. 1991, sum visir at byggingin kann gerast væl biligari enn áður hildið. Vit heita eisini á lögtingið og figgarnevndina at jætta 8 mió. kr. á figgarlógini 1992, so arbeiðið kann byrja beinanvegin. Eisini fara vit at mót-

mæla tí mannagongd, ið landsstýrið brúkar í hesum máli. Meðan byggingin er fyri maskinskúlan, sum hevur 4 limir, viðger forprojeckt til nýbygging, setur landsstýrið 2 av limunum at arbeiða við Eysturskúlamálinum. Umboðini fyri Maskinskúlan og útbúgvingar-ráðið fingi onki at vita um hetta, fyrr enn sama dag sum málið kemur alment fram.

Vegna Føroya Maskinskúla Magnus Simonsen skúlastjóri

H. Hádál útbúgvingarráðsform. Heðin Abrahamson lærararáðsformaður

Uni Petersen næmingaráð maskinskúlans

Fyri at lesarabræv verða upptikin í Sosialinum er neyðugt, at blaðstjórin veit hvør, ið skrivað hevur.

Sosialurin — fimm ferðir um vikuna!